

mūsu valstybės piniginē

mūsu valstybės piniginē

Tam tikrais gyvenimo laikotarpiais visuomenė, kurioje gyvename, mums suteikia daugiau, nei mes esame jai suteikę. Kaip ir ką tik gimęs kūdikis. Tiems, kas juo rūpinasi valstybė skiria lėšų – mokamos išmokos, kūdikiui suteikiama sveikatos priežiūra, kt.

Valstybės piniginė labai tampriai susijusi su **solidarumu** – susitarimu tarp visuomenės narių prisidėti prie bendro gėrio sukūrimo. Solidarumas tarp kartų - susitarimas, kad mes, kaip visuomenė užauginsime ir išlaikysime savo vaikus, padėsime garbingo amžiaus sulaukusiems, su sunkumais susiduriantiems, pan.

Susitarimas tarp tų kurie šiuo metu gali prisidėti prie bendro gerbūvio kūrimo ir tų, kurie to padaryti dėl įvairių priežasčių negali. Solidarumas tų, kurie turi jėgų ir galimybių ir kuria perbūvį ne tik sau, su tais, kurie gali prisidėti mažiau, kurie prie kuriamo gerbūvio prisidėjo anksčiau arba dar tik prisidės ateityje. Tad vienu visuomenės narių parama kitiems nariams, bendrumas, kitų poreikių atliepimas ir yra valstybės pinigų skirstymo esmė.

Nes būtent tokią užduotį – teisingo ir tinkamo lėšų paskirstymo - visuomenė, piliečiai patiki savo valdžiai.

iš kokių skyrių susideda mūsų valstybės piniginė

- **Nacionalinis** biudžetas – apima valstybės ir savivaldybių biudžetus
- **Socialinio draudimo** fondo – “Sodros” - biudžetas
- **Privalomojo sveikatos draudimo** fondo biudžetas

mūsu valstībēs piniginē– kam skiriame daugiausia lēšu

Beveik 70 procentu visu kasmētiņu valstībēs
išlaidu skiriama trims sritims: socialinei
apsaugai, švietimui ir sveikatai

40,1%

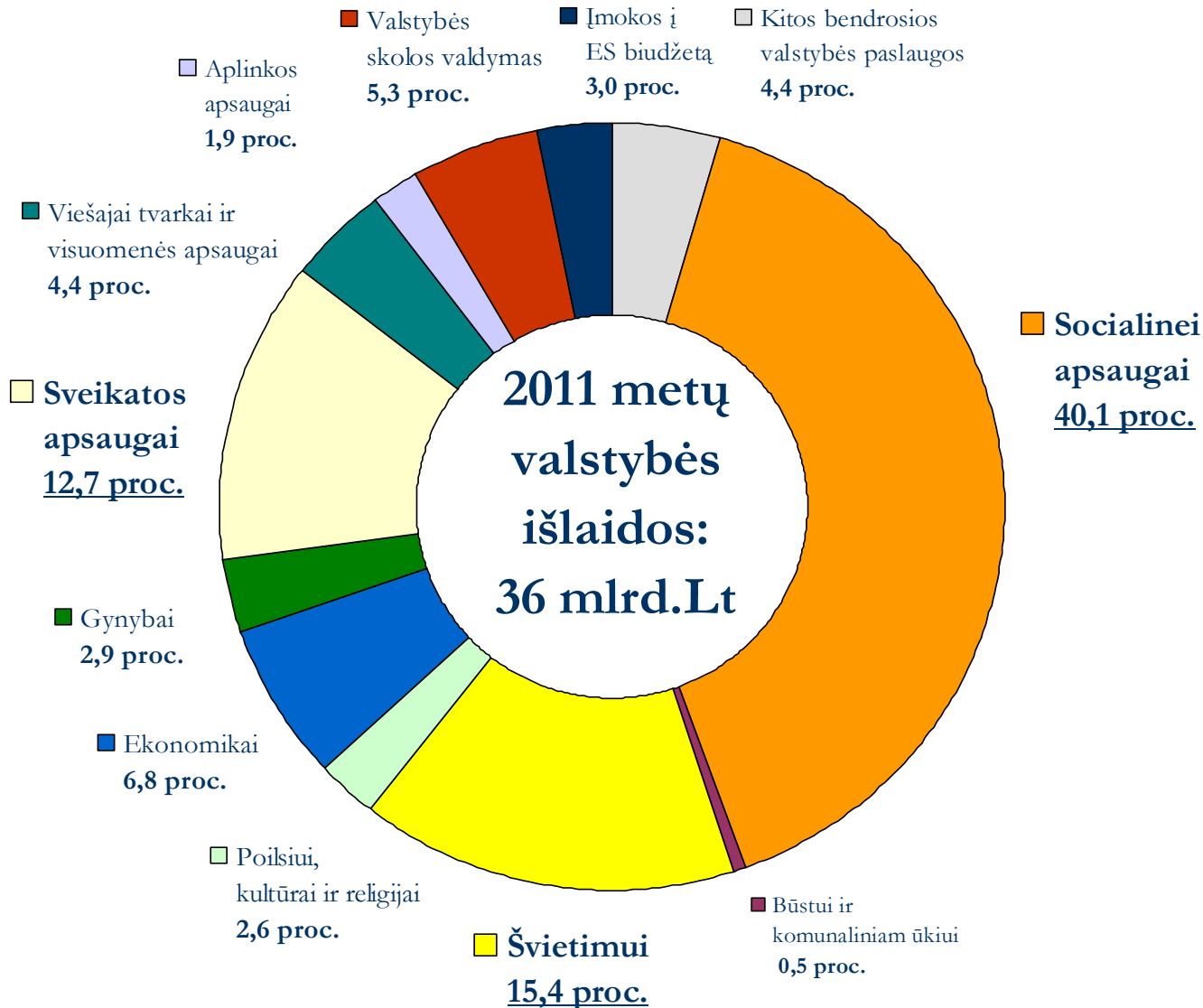
15,4%

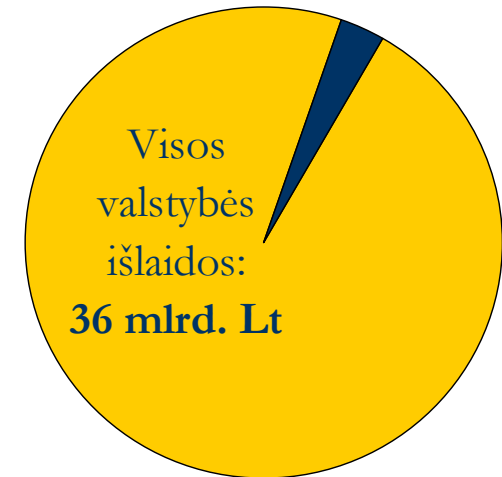
12,7%

mūsų valstybės piniginė – visų išlaidų suvestinė

Visų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui: **2,9 proc.**

klausimas:

kaip pinigai atsiranda mūsų Valstybės
piniginėje?

kaip pinigai atsiranda mūsų valstybės piniginėje?

galbūt pinigus į ją
suneša

ufonautai??

kaip pinigai atsiranda mūsų
Valstybės piniginėje?

gal mumis pasirūpina
gerieji elfai? 😊

kaip pinigai atsiranda mūsų Valstybės piniginėje?

o galbūt kasmet Vyriausybė išlošia aukso
puodą? 😊

kaip yra iš tiesų?

mes visi

Lietuvos gyventojai ir verslas

- mokesčių mokėtojai -

įnešame savo dalį

kodėl mokami mokesčiai

mokesčiai egzistuoja jau šimtus ar net tūkstančius metų (gal kas žino, kokie mokesčiai buvo viduramžiais?)

Šiais laikais mokėdami mokesčius, mes mokame už bendruosius gėrius, tokius kaip ligoninės, mokyklos ir policija, keliai ir krašto apsauga ir t.t. Visa tai vadinama viešuoju – arba, valdžios sektoriumi – tai yra valstybės institucijos, savivaldybės, socialinės apsaugos sistema – atsakingi už šių paslaugų teikimą.

Žmonės ir namų ūkiai, kurių pajamos yra mažesnės nei vidutinės, didesne apimtimi naudojami bendrai sukurtais gėriais nei tie žmonės, kurių pajamos yra aukštesnės. Tai jau minėto visuomenės solidarumo išraiška.

tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai

Yra du pagrindiniai mokesčių tipai — tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai:

Tiesioginiai mokesčiai renkami tiesiogiai, kaip tam tikra dalis žmogaus ar įmonės pajamų ar turto (pajamų mokestis, pelno mokestis, kapitalo prieaugio, turto mokesčiai, paveldėjimo mokesčiai).

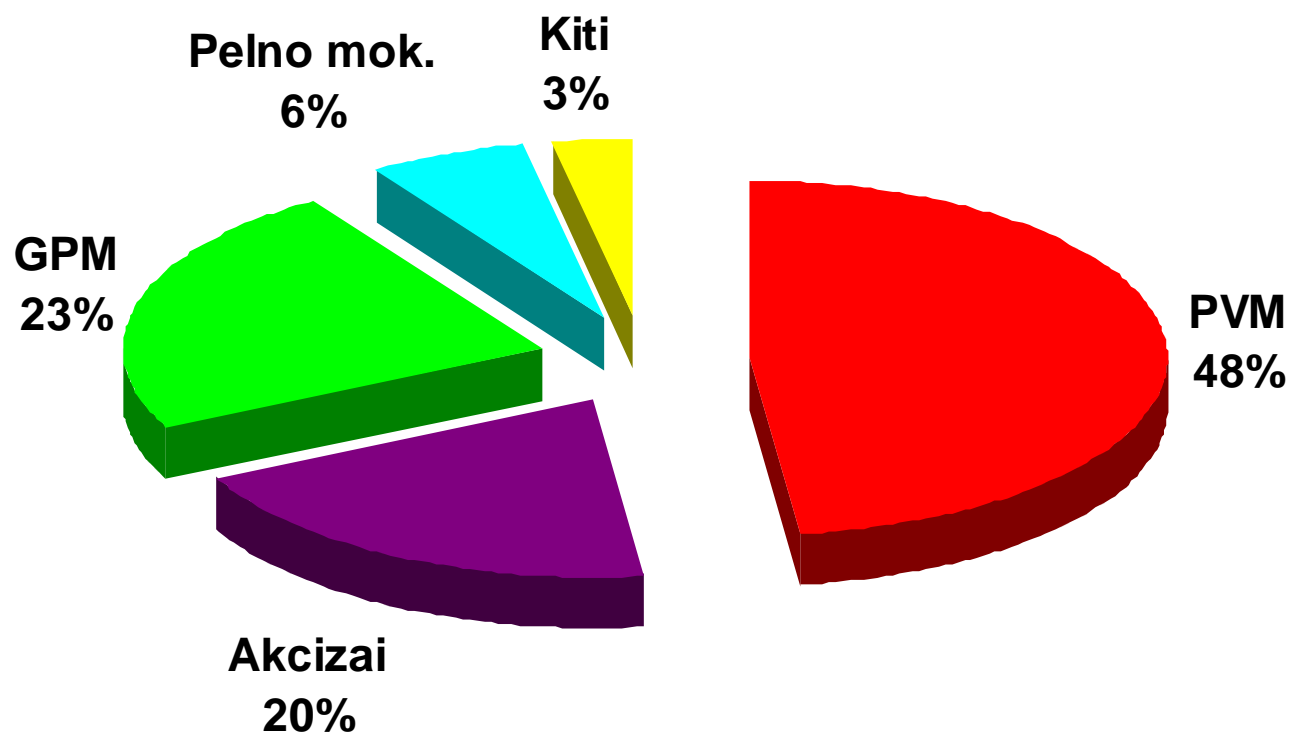

tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai

Netiesioginiai mokesčiai — renkami netiesiogiai ir atimami iš pajamų tuo metu, kai jos virsta išlaidomis prekėms ar paslaugoms, o į biudžetą juos perveda paslaugas ar prekes teikiančios įmonės ar žmonės (PVM, akcizai, tarifai ir pan., kurie yra priskaičiuojami prie prekių ar paslaugų kainos).

pajamų iš mokesčių struktūra 2010 metais

socialinio draudimo mokesčiai

darbdaviai ir darbuotojai moka ir socialinio draudimo mokesčius, kurie tam tikromis sąlygomis turi juos mokantiems žmonėms garantuoti nedarbo išmokas, motinystės išmokas, senatvės pensijas ar negalios išmokas. Lietuvoje tokios įmokos sudaro 34 proc. samdomo darbuotojo pajamų (3 proc. perveda darbuotojas, o kitus 31 — darbdavys). Šios įmokos renkamos į socialinio draudimo fondą “Sodra”

mokesčių našta

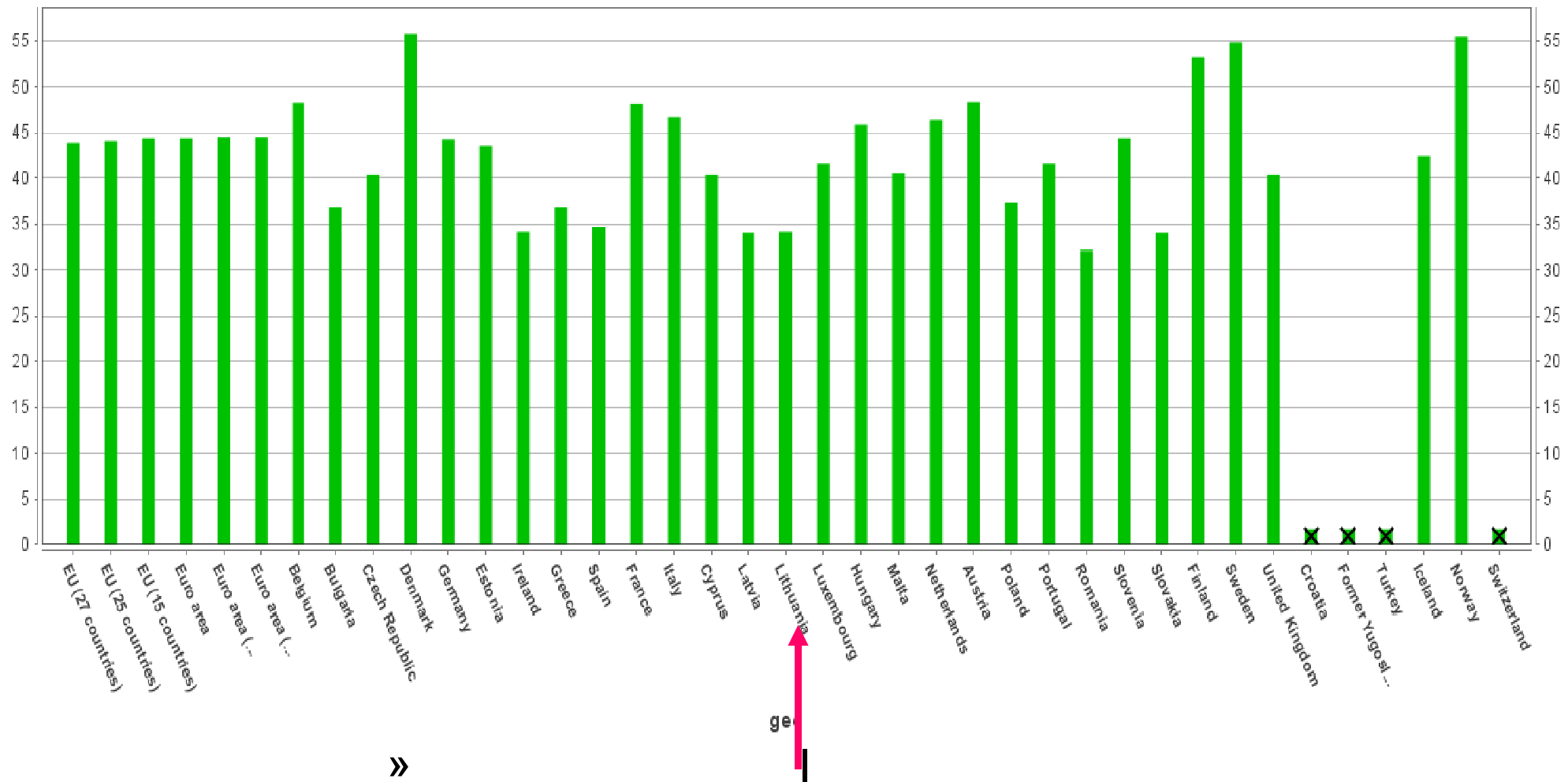
Mokesčių santykis su šalies nacionalinėmis pajamomis (arba BVP) dalis yra tos šalies **mokesčių našta**.

Mokesčių našta skaičiuojama ir gyventojams ar įmonėms— tai jų sumokėtų mokesčių dalis palyginus su visomis jų pajamomis.

Lietuvos ūkio subjektų mokesčių našta, palyginus su kitomis ES valstybėmis, yra labai nedidelė.

valstybės pajamų dalis BVP 2009 m., %

kas daroma, kai Valstybės piniginės pajamos mažesnės nei išlaidos?

- neatitikimas tarp pajamų ir išlaidų vadinamas deficitu. Deficitas yra skolos tėvas.
- situacija, kai Lietuvoje buvo didelis deficitas susiklostė įvykus staigiam ekonomikos nuosmukiui 2009 metais
- taip atsitiko, nes didelio augimo metais nebuvo sukauptas rezervas
- daliai būtinų išlaidų (bendrujų gėrių palaikymui) finansuoti buvo skolinamasi
- siekiama mažinti neatitikimą tarp pajamų ir išlaidų – deficitą, o tuo pačiu ir poreikį skolintis, vyriausybė imasi reikalingų veiksmų

pagrindiniai Valstybės piniginių išteklių naudojimo principai

Kaip ir kiekvienoj piniginėj – nesvarbu, ar žmogaus, ar valstybės, svarbu siekti, kad išlaidos nebūtų didesnės už pajamas

O be to, esant geriems laikams būtina kaupti rezervus, kuriuos galima būti panaudoti sunkiais laikais

ačiū už dėmesį
gal būtų klausimų?
drašiai klauskite
el. paštu vrs@finmin.lt

